

3. Спільнокошт – краудфандинг в Україні. Велика ідея [Електронний ресурс] : Режим доступу: https://bigggidea.com/project/add_project (дата звернення 10.04.2016). - Додати проект та отримати гроші
4. Фоменко А. О. Сучасні умови розвитку краудфандингу в Україні / А. О. Фоменко //Економіка та управління підприємствами. — 2013. — № 3 (23). — С. 93–96.
5. Українська правда. Життя. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://life.pravda.com.ua/society/2013/03/1/122203/> (дата звернення 10.04.2016). – Народне фінансування. Як українці збирають гроші на свої проекти на кордоном

УДК 336.76

Бороденко Т.М.
*асистент кафедри фінансові ринки,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ОСОБЛИВОСТІ АКЦІЙ КОРПОРАТИВНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ФОНДІВ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

Створення в Україні сприятливого інвестиційного клімату є першочерговим завданням в контексті реформування вітчизняної економіки. Його вирішення в значній мірі залежить від повноцінного розвитку різноманітних суб'єктів фінансової інфраструктури.

У цьому контексті слід особливу увагу звернути на розвиток спільного інвестування в Україні – як свідчить зарубіжний досвід, саме інститути спільного інвестування (ІСІ) здатні створити потужні стимули для трансформації заощаджень у інвестиції. Проте для розвитку ІСІ необхідно створити відповідні передумови, зокрема – нормативно-правову базу. В Україні законодавство у сфері спільного інвестування неодноразово удосконалювалося, проте говорити про завершеність реформування ще занадто рано.

Розпочинаючи аналіз акцентуємо в першу чергу на визначенні акцій корпоративних інвестиційних фондів у Законі України «Про цінні папери та фондовий ринок»: «Акція корпоративного інвестиційного фонду – цінний папір, емітентом якого є корпоративний інвестиційний фонд та який посвідчує майнові права його власника (учасника корпоративного інвестиційного фонду), включаючи право на отримання дивідендів (для закритого корпоративного інвестиційного фонду), частини майна корпоративного інвестиційного фонду у разі його ліквідації, право на управління корпоративним інвестиційним фондом, а також немайнові права, передбачені законодавством про інститути спільного інвестування» [1].

Зазначимо, що згаданим нормативно-правовим актом чітко відділено акції корпоративного інвестиційного фонду від акцій. Більше того, якщо стосовно власника акцій вживається термін «акціонер», то щодо власника акцій КІФ – учасник [1].

Звернемо увагу також на той факт, що виділення акцій КІФ в окрему групу пайових цінних паперів відбулося тільки у 2012 році, тоді як в період 2006-2012 рр. такі фінансові інструменти розглядалися в ряду акцій.

Отже, для власника акцій КІФ властивим є разом з придбанням таких цінних паперів отримання комплексу майнових прав, зокрема: отримувати дивіденди (для корпоративних фондів закритого типу); право на отримання

частини майна корпоративного інвестиційного фонду у разі його ліквідації; право на управління КІФ; та немайнових прав: право на отримання інформації про діяльність інституту спільного інвестування; право бути обраним до наглядової ради;

Корпоративна форма не набула значного поширення в Україні на сучасному етапі, а їх кількість значно поступається кількості пайових ІСІ. Зокрема, таку тенденцію можна яскраво прослідкувати за наступними даними з 2002 року по вересень 2015 року. Станом на III квартал 2015 року корпоративні фонди склали 227 ІСІ, в той час як кількість ПФ становила – 924 фонди. Тобто частка корпоративних інвестиційних фондів у загальній структурі ІСІ склала лише четверту частину - 24,5 %. Даний показник мав тенденцію до зростання протягом 2003-2010 рр, з 11,5% до 24,4%. Проте, з 2010 по 2015 цей показник особливо не змінювався і коливався від 25 до 29%. [2].

В значній мірі така ситуація пояснюється економічною та правовою природою акцій корпоративних інвестиційних фондів. Ці фінансові інструменти надають, порівняно з інвестиційними сертифікатами ПФ, значно ширший обсяг повноважень у сфері управління фондом. Це і є стримуючим фактором для розвитку вказаного сегменту ринку спільного інвестування в Україні. Такий висновок можна пояснити наступним: низький загальний рівень корпоративного управління в Україні, що знижує привабливість використання корпоративної форми в спільному інвестуванні; збільшення адміністративних витрат для КІФ порівняно з пайовими фондами.

У той же час, така організаційно-правова форма спільного інвестування має ряд переваг, насамперед, з позиції контролю учасників за діяльністю ІСІ. Саме тому в подальшому держава повинна акцентувати свої регуляторні зусилля на наступних напрямках: по-перше, забезпечити інституційні умови для розвитку спільного інвестування в Україні; по-друге, запровадити зміни до нормативно-правової бази, що регулює порядок діяльності КІФ.

Зокрема, необхідно забезпечити реалізацію наступних кроків: по-перше, спростити порядок проведення загальних зборів КІФ; по-друге, зменшити обсяг питань виключної компетенції загальних зборів на користь наглядової ради фонду; по-третє, спростити вимоги до бюлетеню для кумулятивного голосування шляхом опитування.

Такі передумови будуть запорукою подальшого розвитку корпоративних фондів в Україні.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 5.07.2012 р. № 5080-VI в редакції від 12.08.0215р. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5080-17 – Назва з екрану.
2. УАІБ: Аналітичний огляд діяльності ІСІ у 3-му кварталі 2015 року [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.uaib.com.ua/analituuib/publ_ici_quart/231965.html – Назва з екрану.

УДК 336.76 : 336.714 : 330.322

Васильчук І.П.

*к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, податків і страхової справи
Криворізького економічного інституту ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*